

CZU: 37.015:378:004

DOI: 10.36120/2587-3636.v36i2.144-153

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE PRIN BLOG-URI ȘI SITE-URI PERSONALE

Tatiana VEVERIȚA, dr., conferențiar universitar

<https://orcid.org/0000-0002-0798-0174>

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Rezumat. Articolul propune și evaluează modul în care blogul și site-ul personal al profesorului pot deveni instrumente de învățare utile pentru dobândirea competențelor profesionale. Cursanților li se cere după deschiderea unui blog/site personal, să introducă activitățile desfășurate în sala de clasă, să reflecte asupra acestor activități pe perioada de instruire, precum și să utilizeze etichete ca elemente de autorefecție asupra competențelor formate pe perioada de instruire. Pentru a monitoriza progresul cursanților în elaborarea blogului/site-lui personal al profesorului este utilizat un chestionar care va fi aplicat la începutul și la sfârșitul perioadei de instruire. Aceste informații sunt completate cu o analiză a conținuturilor publicate pe bloguri/site-uri. Studiul va arăta, de asemenea, dacă profesorii participanți vor aprecia blogurile/site-le ca instrumente valide pentru dobândirea competențelor profesionale, dacă vor fi mulțumiți de procesul de predare-învățare și dacă vor recomanda utilizarea acestor instrumente și altor cadre didactice.

Cuvinte cheie: blog, competență profesională, învățarea bazată pe competențe, autorefecție.

THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL SKILLS THROUGH BLOGS AND PERSONAL WEBSITES

Abstract. The article proposes and evaluates how a teacher's blog and personal website can become useful learning tools for acquiring professional skills. Learners are required, after opening a blog/personal website, to document the activities carried out in the classroom, reflect on these activities during the training period, and use tags as elements of self-reflection on the skills developed during the training. To monitor the learners' progress in developing the teacher's blog/personal website, a questionnaire is used at the beginning and the end of the training period. This information is supplemented with an analysis of the content published on the blogs/websites. The study will also reveal whether the participating teachers consider the blogs/websites valid tools for acquiring professional skills, whether they are satisfied with the teaching-learning process, and whether they would recommend these tools to other educators.

Keywords: blog, professional competence, competency-based learning, self-reflection.

Introducere

Învățarea bazată pe competențe promovată intens în ultimii ani a devenit esențială în toate programele de studii universitare. Aceasta pune accent pe dezvoltarea abilităților academice, transcurriculare și profesionale, pregătind viitorii specialiști în rezolvarea problemelor reale prin utilizarea eficientă a resurselor cognitive și sociale. Acest tip de învățare nu se limitează doar la acumularea de cunoștințe, ci promovează o educație complexă, care include cunoștințe teoretice, abilități practice, atitudini personale și angajamente etice.

În același timp, avansarea tehnologiilor informaționale și de comunicare (TIC) a revoluționat metodele de predare în învățământul universitar. Această transformare duală

– învățarea bazată pe competențe și integrarea TIC – reprezintă o schimbare strategică și metodologică în învățământul superior din Republica Moldova. Scopul este de a pregăti viitorii specialiști pentru complexitățile lumii profesionale moderne.

Dintre numeroasele instrumente TIC, această cercetare se focusează pe impactul transformator al blogurilor/site-lor în mediul academic. Blogurile/site-le oferă platforme dinamice care sporesc implicarea studenților, promovează învățarea reflexivă și ajută la integrarea competențelor într-un context practic.

În ultimul deceniu, blogurile/site-le au influențat semnificativ domeniul educației și cercetării. Acestea oferă noi modalități de a îmbunătăți comunicarea și interacțiunea dintre cursanți, favorizând o atitudine de învățare care depășește granițele învățării tradiționale [1]. Blogurile/site-le oferă numeroase oportunități pentru conținutul partajat, învățarea auto-dirijată și colaborativă și învățarea pe tot parcursul vieții. Aceste unelte pot modifica semnificativ contextul educațional prin promovarea implicării și interacțiunii [2]. Blogurile/site-le sunt evidențiate pentru capacitatea lor de a sprijini implicarea, comunicarea și colaborarea studenților. Ele au captat interesul la toate treptele de școlarizare, de la învățământul primar și secundar până la învățământul superior și dezvoltarea profesională continuă [3-8]. Blogurile/site-le încurajează învățarea colaborativă și reflexivă, facilitând înțelegerea profundă prin partajarea resurselor, exprimarea și schimbul de idei, gândirea critică și reflexivă, interacțiunea, colaborarea și munca în grup [9-12].

Lucrări conexe

Revizuirea literaturii dezvăluie diverse direcții de cercetare în utilizarea blogurilor/site-lor pentru învățare și dezvoltarea competențelor profesionale la nivel universitar. Există experiențe în utilizarea blogurilor ca jurnale de curs la diferite discipline [14] deoarece acestea permit o colectare cronologică a dovezilor învățării și prezentarea finală a rezultatelor învățării.

În alte situații, blogurile au fost utilizate pentru a promova colaborarea între personalul didactic și studenți, sau, între ambele grupuri [15]. De asemenea există cercetători care susțin că site-le încurajează construirea unui mediu de învățare personalizat și sunt instrumente puternice pentru îmbunătățirea competențelor digitale și a identității lor digitale [16]. Studiile lui Halic, O., Lee, D., Paulus, T. și Spence, M. [17] arată că studenții consideră experiența de învățare prin bloguri ca fiind una pozitivă, facilitând colaborarea în formarea cunoștințelor și ajutând la înțelegerea mai profundă a conținuturilor de învățare.

Printre aspectele negative ale utilizării blogurilor/site-lor în învățământul universitar, studiile descriu în principal trei puncte:

- 1) Rată mare de abandon în utilizarea lor [18];

- 2) Probleme legate de respectul autorului în ceea ce privește conținutul publicat [19];
- 3) Volumul imens de lucru necesar atât pentru studenți, cât și pentru personalul didactic [20];
- 4) În plus, cercetătorii au identificat potențiale impacturi negative pe care blogurile/site-urile le pot avea asupra învățării studenților. De exemplu, natura publică a blogurilor/site-urilor poate crea anxietate în rândul unor studenți care trebuie să își facă munca vizibilă unui public larg [21].

Problema de cercetare și metodologia

Deși există un interes sporit pentru utilizarea blogurilor în promovarea colaborării în învățământul superior, integrarea acestora în contextul educațional actual rămâne o provocare. Este necesar un consens mai larg privind cele mai bune practici pentru integrarea acestora în activitățile educaționale.

Problema de cercetare investighează aplicabilitatea blogurilor/site-urilor în sala de clasă și evaluarea percepției cursanților asupra acestei experiențe în termeni de utilitate, volum de muncă, feedback primit și satisfacție finală.

Prin acest studiu ne propunem să răspundem la următoarele întrebări:

- 1) Este viabilă utilizarea blogurilor/site-urilor în formarea profesională a cadrelor didactice universitare?
- 2) Cum evaluează cadrele didactice experiența în termeni de utilitate, volum de muncă, feedback primit și satisfacție finală?

Pentru a răspunde la aceste întrebări vom utiliza o metodologie de cercetare mixtă. Aceasta presupune colectarea răspunsurilor cursanților printr-un chestionar (o metodă cantitativă) și ulterior efectuarea unei analize de conținut (metoda calitativă). Combinarea acestor metode va permite o înțelegere mai detaliată a percepțiilor cursanților asupra utilizării noilor tehnologii în contextul educațional universitar. Datele vor fi colectate prin conținuturile blogurilor/site-urilor realizate de cursanți și chestionarul aplicat la începutul cercetării și la finele acesteia care ne vor permite să analizăm informațiile și să identificăm atât divergențele, cât și coincidențele în opiniile cursanților. Metoda cantitativă, prin chestionare, va oferi date numerice exacte despre opiniile și atitudinile generale ale cursanților. Pe de altă parte, analiza calitativă a conținuturilor blogurilor/site-urilor va permite o explorare mai profundă a opiniilor și experiențelor individuale ale cadrelor didactice, oferind astfel detalii suplimentare.

Ca metodă experimentală vom utiliza **metoda studiului de caz unic** (One-shot case study design) [22] în care va fi supus experimentului un singur grup de cursanți pe o perioadă de o săptămână. Această metodă va implica studierea atentă a unei situații educaționale unice și compararea acesteia cu așteptările generale despre cum ar fi arătat

cazul dacă metodologia nu ar fi fost aplicată. În acest tip de studiu, nu va fi utilizat niciun grup de control sau de comparație.

Avantajele utilizării metodei studiului de caz unic vor include posibilitatea de a obține o înțelegere detaliată și profundă a fenomenului studiat. De asemenea, va permite investigarea efectelor unei metodologii specifice într-un context educațional real, oferind astfel informații detaliate pentru dezvoltarea viitoarelor intervenții educaționale. Cu toate acestea, absența unui grup de control va limita generalizarea rezultatelor, acestea fiind aplicabile într-un context educațional specific studiat.

Pentru acest studiu de caz au fost selectate 25 de cadre didactice universitare de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Scopul cercetării este de a elabora și valida un model de dezvoltare a competențelor de elaborare și gestionare a unui blog și a unui site personal a cadrelor didactice universitare, pentru integrarea acestora în contextul educațional.

Pentru a realiza acest scop a fost conceput programul de formare profesională continuă a cadrelor didactice universitare din domeniul educației „Elaborarea blogului, site-ului personal al profesorului” care va fi livrat la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți. Durata de instruire este de 5 zile (8 ore/zi: 4 ore contact direct și 4 ore follow up).

Procesul de formare a cadrelor didactice în elaborarea blogului/site-lui personal este structurat în cinci etape, după cum urmează (fig. 1):

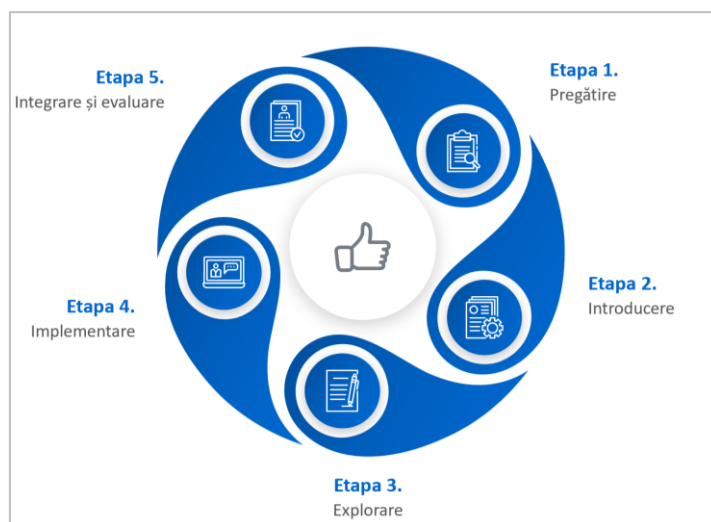

Figura 1. Model de formare a cadrelor didactice în elaborarea blogului/site-lui personal

Etapa 1. Pregătire: Întâlnire introductivă față în față (1 oră)

- Specificarea numărului de ore și perioadelor de formare, modurilor de lucru individual și colaborativ;
- Identificarea necesităților de formare și a nivelului competențelor de elaborare și gestionare a unui blog și a unui site personal;

- Specificarea obiectivelor de învățare în funcție de necesitățile formatorilor.

Etapa 2. Introducere: Interacțiunea în grup (10 ore)

- Familiarizarea cursanților cu blogul/site-ul personal al profesorului (Sesiuni față în față, brainstorming, schimb de idei);
- Familiarizarea cursanților cu platforma WordPress (Sesiuni față în față, brainstorming, schimb de idei).

Etapa 3. Explorare: Interacțiunea în grup (10 ore)

- Configurarea și designul blogului/site-lui personal al profesorului (Sesiuni față în față, brainstorming, prezentarea, schimbul de idei);
- Încărcarea primelor articole și comentarii (Sesiuni față în față, brainstorming, prezentarea, schimbul de idei);
- Căutarea, schimbul și evaluarea informațiilor (Sesiuni față în față, brainstorming, schimb de idei).

Etapa 4. Implementare: Lucrul individual (15 ore)

- Editarea blogului/site-lui personal al profesorului (Sesiuni de lucru individual);
- Elaborarea și publicarea articolelor (Sesiuni de lucru individual);
- Scrierea comentariilor (Sesiuni de lucru individual).

Etapa 5. Integrare și evaluare: Interacțiunea în grup (4 ore)

- Prezentările blogurilor/site-urilor personale ale profesorilor (Sesiune de follow-up);
- Determinarea nivelului de deținere a competențelor de elaborare și gestionare a unui blog și a unui site personal;
- Discuții și concluzii.

Activitățile interactive, instruirea prin metode active și autoinstruirea ghidată reprezintă elementele principale ale metodologiei de formare. Temele tratate și activitățile desfășurate vor fi adaptate la necesitățile de instruire ale cursanților. Curriculumul programului de formare este focusat pe următoarele unități de conținut:

1. Blogul: noțiuni generale

- 1.1. Ce este blogul
- 1.2. Platforme de blogging
- 1.3. Structura blogului
- 1.4. Blogul profesorului
- 1.5. Structura postării

2. Proiectarea blogului personal

- 2.1. Etape de proiectare
- 2.2. Structura articolelor

3. Crearea blogului personal

- 3.1. Etape de creare
- 3.2. Reguli de scriere a conținuturilor

- 3.3. Reguli de design
4. **Ce este un site**
 - 4.1. Structura unui site web
 - 4.2. Planificarea site-ului web
 - 4.3. Tipuri de site-uri
5. **Crearea website-lui academic**
 - 5.1. Ce este website academic
 - 5.2. Structura website-lui academic
 - 5.3. Etape de creare a site-lui academic
 - 5.4. Platforme de creare a site-lor academice
6. **Crearea site-lui cu WordPress**
 - 6.1. Instalarea WordPress
 - 6.2. Designul și structura Site-ului
 - 6.3. Panoul de Control WordPress
 - 6.4. Construirea Site-ului cu Editorul de Conținut
 - 6.5. Imagini, videoclipuri în WordPress
 - 6.6. Publicarea Paginilor sau Postărilor
 - 6.7. Ajustarea, optimizarea și personalizarea site-ului WordPress
 - 6.8. Mentenanța site-urilor WordPress

Instrumentariu de cercetare

Pentru a monitoriza/determina evoluția cursanților au fost realizate două teste- chestionare (inițial și final), cu întrebări (îtemi) referitoare la elaborarea și gestionarea blogului și a site-lui personal a cadrelor didactice universitare (fig.2).

The image shows a screenshot of a questionnaire titled "Chestionar initial". The questionnaire is presented in a grid layout with a light green border. At the top left, there is a colorful geometric pattern. The questionnaire consists of several sections, each with a question and multiple-choice options. The questions are:

- Ce este un blog?** (Un punct)
 - Un instrument de comunicare prin e-mail
 - Un jurnal online în care se publică periodic articole
 - O rețea socială populară
 - Un serviciu de mesagerie instantanee
- Care dintre următoarele este un exemplu de platformă de blogging?** (Un punct)
 - Facebook
 - Twitter
 - WordPress
 - Instagram
- Cât de familiarizat(ă) sunteți cu conceptul de blogging și cu utilizarea platformelor de blogging?** (Un punct)
 - Foarte familiarizat(ă)
 - Destul de familiarizat(ă)
 - Nu prea familiarizat(ă)
 - Deloc familiarizat(ă)
- Care este rolul unui "call-to-action" într-o postare de blog?** (Un punct)
 - Atrage atenția cititorilor
 - Convinge cititorii să cumpere un produs sau să facă o acțiune specifică
 - Culege feedback de la cititori
 - Nu are niciun rol specific

At the top of the questionnaire, there is a header area with the email "veveritat@gmail.com", the name "Schimbă contul", and a "Nedistribuit" status.

Figura 2. Chestionar pentru determinarea nivelului de deținere a competențelor

În plus, va fi utilizată și o analiză de conținut. Vom solicita cursanților să posteze voluntar pe blogul/site-ul personal o evaluare calitativă a cursului și a contribuției acestuia la dezvoltarea competențelor profesionale. Vor fi colectate 25 de postări considerate „evaluative”. Aceste postări vor fi analizate printr-o categorizare de tip deductiv, folosind 4 indicatori: suport tehnic și informații privind utilizarea blogurilor; dificultăți în crearea și dezvoltarea blogului; volumul de muncă; utilitatea blogurilor ca instrument de reflecție.

Pe baza acestor patru indicatori vom deduce gradul de satisfacție al cursanților vis-à-vis de crearea blogurilor și site-lor personale ale profesorului.

Discuții și concluzii

Datorită beneficiilor pedagogice blogul/site-ul personal au devenit instrumente moderne în educație. Acestea deschid perspective inovatoare, oferind o abordare mai dinamică și interactivă a procesului de învățare. Sunt instrumente importante deoarece permit cursanților să se angajeze în practici reflexive, să dezvolte abilități de gândire critică și să-și îmbunătățească abilitățile de comunicare.

Utilizarea blogurilor/site-lor în context educațional poate îmbunătăți experiența de învățare atât pentru elevi/studenti, cât și pentru profesori. Profesorii pot folosi blogurile/site-le ca platforme pentru a-și împărtăși experiența și pentru a se conecta cu o comunitate mai largă.

Prin scrierea despre experiențele proprii profesorii pot reflecta asupra punctelor forte și slabe ale strategiilor didactice aplicate și a realiza ajustările necesare pentru a îmbunătăți predarea.

Blogul/site-ul personal oferă un spațiu în care profesorii pot schimba idei, învăța unii de la alții și colabora la proiecte de cercetare. Ele permit diseminarea celor mai bune practici, resurse și rezultate ale cercetării, promovând o cultură de învățare colaborativă.

Blogurile/site-le sunt utilizate pe scară largă ca instrumente de evaluare în educație, oferind o metodă practică de a evalua înțelegerea și abilitățile cursanților. Ele reprezintă instrumente eficiente de evaluare pentru:

- ✓ **Reflecție și exprimare:** Blogurile/site-le oferă oportunitatea de a reflecta asupra experiențelor de învățare și de a exprima gândurile și perspectivele într-un mod structurat și accesibil.
- ✓ **Feedback personalizat:** Tutorii pot oferi feedback individualizat pe postările blogurilor/site-lor cursanților, contribuind la o înțelegere mai profundă a conținuturilor de învățare.
- ✓ **Colaborare și implicare:** Blogurile/site-le încurajează colaborarea și discuțiile între colegi, permițând utilizatorilor să se angajeze în conversații tematice și să își extindă orizonturile cunoașterii.

O provocare a utilității blogului/site-lui în educație este neîncrederea în veridicitatea informației. Datorită faptului că oricine poate elabora un blog/site, cititorii pot găsi informații neactualizate sau inexacte. Acest lucru se datorează faptului că scrierea articolelor pe blog/site implică o bună posesie a abilităților de scriere și exprimare, ceea ce ar putea reprezenta o limitare pentru utilizatorii care se confruntă cu dificultăți în scriere și exprimare. Cu toate acestea, blogurile/site-le nu sunt întotdeauna limitate și oferă utilizatorului posibilitatea de a îmbunătăți abilitățile de scriere prin feedback-ul primit de la un public mai extins.

Integrarea blogurilor/site-lor în sala de clasă poate spori implicarea cursanților și poate încuraja participarea activă. Ele oferă utilizatorului o platformă de prezentare a gândurilor, de reflecție și creativitate. Prin integrarea eficientă a acestora în activitatea didactică, profesorii pot crea un mediu de învățare stimulant care promovează gândirea critică și dezvoltă competențele de alfabetizare digitală.

Acest studiu prezintă modul în care blogul și site-ul personal al profesorului pot deveni instrumente de învățare utile pentru dezvoltarea competențelor profesionale. Cursanților li se cere după deschiderea unui blog/site personal să descrie activitățile desfășurate în sala de clasă și să reflecte asupra acestor activități pe perioada de instruire. Este recomandată utilizarea etichetelor ca elemente de autorefecție asupra dobândirii competențelor de elaborarea a blogului și a site-lui personal al cadrului didactic. Pentru a monitoriza progresul cursanților este utilizat un test/chestionar care va fi aplicat la începutul și la sfârșitul perioadei de instruire. Aceste informații sunt completate de o analiză a conținuturilor publicate pe bloguri/site-uri. Studiul va arăta, de asemenea, dacă profesorii participanți vor aprecia blogul/site-ul ca instrumente valide pentru dezvoltarea competențelor profesionale.

Aspecte importante:

- Blogurile/site-le sunt un suport pentru reflecția asupra dobândirii competențelor profesionale.
- Utilizarea etichetelor oferă ghidare cursanților asupra dobândirii competențelor lor.
- Blogurile/site-le pot fi utilizate ca instrumente interactive și comunicative.
- Feedback-ul din partea colegilor ajută cursanții să își îmbunătățească competențele profesionale.

Este un studiu incipient care avansează dincolo de contribuțiile tehnologice oferite de bloguri, integrând autorefecția, competențele profesionale și tehnologiile informaționale ca trei piloni importanți ai învățământului universitar.

Articol realizat în cadrul proiectului de cercetări științifice „Metodologia implementării TIC în procesul de studiere a științelor reale din perspectiva conceptului STEAM și Inteligenței Artificiale”, codul 040101, din cadrul Programului instituțional de cercetare (2024-2027), aprobat prin Ordin MEC nr. 102 din 01.02.2024

Bibliografie

1. JIMOYIANNIS, A. Integrating Web 2.0 in education: Towards a framework for Pedagogy 2.0. In: R. Hackney & C. Evans (eds.), *Web 2.0 Conference Abstracts*, p.5. London: Brunel University, 2010.
2. MCLOUGHLIN, C., LEE, M. J. W. Personalised and self-regulated learning in the Web 2.0 era: International exemplars of innovative pedagogy using social software. In: *Australasian Journal of Educational Technology*, 2010. 26(1), pp. 28-43.
3. TSE, S. K., YUEN, A. H. K., LOH, E. K. Y., LAM J. W. I., NG, R. H. W. The impact of blogging on Hong Kong primary school students' bilingual reading literacy. In: *Australasian Journal of Educational Technology*, 2010. 26(2), pp. 164-179.
4. JIMOYIANNIS, A., ANGELAINA, S. Towards an analysis framework for investigating students' engagement and learning in educational blogs. In: *Journal of Computer Assisted Learning*, 2012. 28(3), pp. 222-234.
5. BLAU, I., MOR, N., NEUTHAL, T. Open the windows of communication: Promoting interpersonal and group interactions using blogs in higher education. In: *Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects*, 2009. nr. 5, pp. 233-246.
6. KERAWALLA, L., MINOCHA, S., KIRKUP, G., CONOLE, G. An empirically grounded framework to guide blogging in higher education. In: *Journal of Computer Assisted Learning*, 2009. nr. 25, pp. 31-42.
7. LOVING, C. C., SCHROEDER, C., KANG, R., SHIMEK, C., HERBERT, B. Blogs: enhancing links in a professional learning community of science and mathematics teachers. In: *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 2007. nr. 7, pp. 178-198.
8. WOPEREIS, I. G. J. H., SLOEP, P. B., POORTMAN, S. H. Weblogs as instruments for reflection on action in teacher education. In: *Interactive Learning Environments*, 2010. nr. 18(3), pp. 245-261.
9. DU, H. S., WAGNER, C. Learning with weblogs: enhancing cognitive and social knowledge construction. In: *IEEE Transactions on Professional Communication*, 2007. nr. 50(1), pp. 1-16.
10. FARMER, B., YUE, A., BROOKS, C. Using blogging for higher order learning in large cohort university teaching: A case study. In: *Australasian Journal of Educational Technology*, 2008. nr. 24(2), pp. 123-136.
11. XIE, Y., KE, F., SHARMA, P. The effect of peer feedback for blogging on college students' reflective learning processes. In: *Internet and Higher Education*, 2008. nr. 11, pp. 18-25.
12. YANG, S. H. Using blogs to enhance critical reflection and Community of Practice. In: *Educational Technology & Society*, 2009. nr. 12(2), pp. 11-21.

13. BALAGUÉ, F., FORÉS, A., GROS, B. Ús dels blogs en educació superior. In: *Jornada Espiral*, 2007. pp. 1-13. Retrieved from: <http://www.ciberespiral.net/comuje07/pdf/2comunica/0203.pdf>
14. BUCHEM, I., HAMELMANN, H. Developing 21st century skills: Web 2.0 in Higher Education - A case study. In: *ELearning Papers*, 2011. 24. Retrieved from: http://www.elearningpapers.eu/index.php?page=docidoc_id=18234idoclng=7ivol=24
15. DOS, B., DEMIR, S. The analysis of the blogs created in a blended course through the reflective thinking perspective. In: *Educational Sciences: Theory & Practice*, 2013. nr. 13(2), pp. 1335-1344. Retrieved from: <http://www.edam.com.tr/kuyeb/en/makale.asp?ID=850&act=detay>.
16. ISAKOVIC, A., MCNAUGHT, A. Supporting Learning Through the Use of Self-Reflection Blogs: A study of the experience of blended learning students in the United Arab Emirates. In: *Open Praxis*, 2013. nr. 5(4), pp. 355-363. doi: <http://dx.doi.org/10.5944/openpraxis.5.4.89>
17. HALIC, O., LEE, D., PAULUS, T., SPENCE, M. To blog or not to blog: Student perceptions of blog effectiveness for learning in a college-level course. In: *The Internet and Higher Education*, 2010. nr. 13(4), pp. 206-213. doi:10.1016/j.iheduc.2010.04.001
18. GONZÁLEZ, R., GARCÍA, F.E. Recursos eficaces para el aprendizaje en entornos virtuales en el Espacio Europeo de Educación Superior: análisis de los edublogs. In: *ESE. Estudios sobre educación*, 2011. nr. 20, pp. 161-180. Retrieved from: <http://dspace.unav.es/dspace/bitstream/10171/18416/2/ESE%20161-180.pdf>
19. TEKINARSLAN, E. Blogs: A qualitative investigation to an instructor and undergraduate students' experiences. In: *Australian Journal of Educational Technology*, 2008. nr. 24(4), pp. 402-412. Retrieved from: <http://ascilite.org.au/ajet/submission/index.php/AJET/article/download/1200/428>
20. MARTÍNEZ, A., HERMOSILLA, J. El blog como herramienta didáctica en el Espacio Europeo de Educación Superior. In: *Pixel Bit: Revista de medios y educación*, 2010. nr. 38, pp. 165-175. Retrieved from: www.sav.us.es/pixelbit/actual/13.pdf
21. HURLBURT, S. Defining tools for a new learning space: Writing and reading class blogs. In: *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 2008. nr. 4(2), pp. 182-189.
22. BERGANZA, M.R., RUIZ, J.A. (coord.) *Investigar en comunicación. Guía práctica de métodos y técnicas de investigación social en comunicación*. Madrid: McGraw-Hill, 2005.